

Ірина Гайдай,
*кандидат педагогічних наук, доцент, в.о.завідувача кафедри педагогічних
технологій та мовної підготовки
(Державний університет «Житомирська політехніка»),*
Глорія Марченко,
*студентка II курсу
спеціальності «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна
література),
(Державний університет «Житомирська політехніка»)*

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ CLIL ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ МОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У сучасному освітньому середовищі вивчення іноземної мови стає ключовим елементом підготовки здобувачів вищої освіти мовних спеціальностей. В поле зору науковців останнім часом ввійшла методика CLIL (Content and Language Integrated Learning). Проте існують питання щодо ефективності і впровадження цієї методики у вищій освіті, а також до визначення переваг і викликів, пов'язаних з її застосуванням.

Проблемою є потреба у дослідженні можливостей та обмежень використання методики CLIL у вивченні іноземної мови студентами мовних спеціальностей. Зазначена проблема стає актуальною у зв'язку з ростом глобалізації, збільшенням потреби в міжнародному спілкуванні і зростаючою конкуренцією на ринку праці.

Методика CLIL стала дуже популярною в освітній галузі, особливо в контексті вивчення іноземних мов. Дослідники займалися вивченням ефективності цієї методики для покращення мовленнєвої компетентності студентів і їх здатності використовувати мову в контексті спеціалізованих предметів.

Аналіз джерельної бази з цієї теми свідчить про те, що інтегроване вивчення іноземної мови і спеціалізованого матеріалу може поліпшити якість закладів вищої освіти і підготовку студентів до міжнародної співпраці та кар'єрного росту. Багато наукових праць ставлять акцент на розвиток мовних навичок, зокрема на розвиток мовленнєвої компетентності, лексичного та граматичного багатства мови в контексті конкретних предметів.

Оскільки багато студентів з різних країн вивчають іноземну мову і взаємодіють у контексті методики CLIL, деякі дослідники також досліджують міжкультурний аспект цієї методики. Технологічні інновації, такі як віртуальна реальність і відеоконференції, впливають на розробку та впровадження методики CLIL, розширюючи можливості використання іноземної мови в різних сферах навчання. Звісно ці тенденції можуть змінюватися з часом і нові дослідження та публікації можуть розкривати додаткові аспекти застосування інтегрованого підходу та методики CLIL.

Питання підготовки вчителів до викладання методики CLIL залишається актуальним, зокрема питання, як правильно підготувати вчителів до успішної реалізації цієї методики. Розробка ефективних систем оцінювання студентів, які вивчають предмети іноземною мовою, є важливим завданням, і це може включати розробку спеціалізованих тестів та критеріїв оцінювання, особливо у

вищій освіті, де студенти можуть мати різний рівень мовленнєвої компетентності.

Актуальним залишається питання, як забезпечити високу якість навчання та дотримання стандартів у закладах вищої освіти, де застосовують методику CLIL. У випадках, коли студенти вивчають іноземну мову як частину методики CLIL, може виникнути асиметрія в рівнях володіння мовою та предметом. Отож виникає проблема, як цю асиметрію краще вирівнювати і контролювати.

Мета даної наукової розвідки полягає в розгляді та аналізі методики CLIL як інноваційного методу вивчення іноземних мов та предметів, які поєднують навчання мови та спеціалізованого матеріалу, щоб досягти максимальної ефективності навчання студентів.

Дослідження щодо інтегрованого підходу у вивченні іноземних мов і методики CLIL (Content and Language Integrated Learning) проводяться великою кількістю вчених та педагогів у всьому світі. Зокрема, мова йде про наукові доробки Д. Марш [3], Д. Коул [2], А. Ю. Шамо [1] та ін.

Розглянемо основні складові методики CLIL:

1. Вибір предметів. У методиці CLIL викладання предметів відбувається через мову. Важливо вибрати предмети, які мають потенціал для ефективного використання мови та залучення студентів до активного спілкування.

2. Мовленнєві компетентності. Вчителі повинні бути свідомими мовленнєвих компетентностей студентів і враховувати їх рівень, коли розробляють уроки. Методика CLIL розвиває різні мовленнєві аспекти, такі як читання, письмо, слухання та мовлення.

3. Автентичність. Використання реальних матеріалів і джерел сприяє реалістичному вивченню предметів із залученням мови. Викладачі можуть використовувати автентичні тексти, відео, аудіо та ресурси, які використовуються носіями мови.

4. Взаємодія та співпраця. Методика CLIL акцентує на спільній діяльності студентів, їх взаємодії та співпраці в групах. Це сприяє розвитку комунікативних навичок та забезпечує більше практики у вживанні мови.

5. Контекст. Важливо створювати контекстуальні ситуації, в яких студенти могли б застосовувати мову для розв'язання завдань та спілкування в реальних життєвих ситуаціях.

6. Оцінювання. У методиці CLIL оцінювання має охоплювати не лише знання предметів, а й мовленнєві навички студентів. Варто залучати як письмові, так і усні форми оцінювання.

Серед принципів методики CLIL варто зазначити наступні:

1. Забезпечення активного залучення студентів у процес навчання.
2. Постійний розвиток мовленнєвих навичок на рівні, що відповідає вимогам уроків.

3. Підтримка автентичного зв'язку з предметами через іноземну мову.
4. Співпраця зі спеціалістами предметів для забезпечення якісного інтегрованого навчання.

5. Залучення різних типів вправ та завдань для стимулювання креативності та активного мислення.

На нашу думку, серед переваг методики CLIL можна зазначити наступні:

1. Розвиток мовленнєвих навичок. Використання іноземної мови в контексті навчання предметних знань допомагає розвивати мовленнєві навички

студентів, забезпечуючи їхню здатність використовувати мову для розуміння і висловлювання ідей.

2. Збагачення предметних знань. Студенти вивчають предмети, одночасно розвиваючи іноземну мову, що забезпечує більш глибоке і всебічне засвоєння матеріалу.

3. Розвиток когнітивних навичок. Методика CLIL сприяє розвитку критичного мислення, аналізу та проблемного мислення у студентів, що дозволяє їм краще розуміти та застосовувати навчальний матеріал.

Застосування методики CLIL може мати різноманітні варіації в залежності від навчального предмету та рівня студентів. Розглянемо приклад застосування методики CLIL в навчанні історії на прикладі уроку про Велику Французьку революцію. Цей приклад демонструє, як методика CLIL дозволяє вивчати історію через іноземну мову, розвиваючи при цьому мовні та предметні навички студентів. Під час уроку, студенти активно залучаються в процес вивчення, застосовуючи мову для розуміння та обговорення історичних подій. Такий інтегрований підхід допомагає студентам збагатити свої знання та вміння, одночасно розвиваючи мовленнєві компетентності, що забезпечує більш цілісне та успішне навчання.

Методика CLIL може бути успішною, якщо вчителі спрямовують увагу на розвиток мовних навичок і предметних знань, забезпечуючи багатоаспектний підхід до навчання, що сприяє глибшому розумінню матеріалу та покращенню комунікаційних здібностей студентів.

Висновки та перспективи: аналізуючи методику CLIL, ми бачимо, що вона сприяє глибшому розумінню іноземної мови та предметних знань, розвиває комунікативні навички та практичне використання мови в реальних ситуаціях. Такий підхід забезпечує цілісне та збалансоване навчання, допомагаючи студентам впоратися з викликами сучасного світу. Дослідження висвітлює значущість методики CLIL у сучасному освітньому середовищі. За допомогою цієї методики студенти мають можливість одночасно розвивати мовленнєві навички та засвоювати знання в інших предметних галузях. Важливою перевагою методики є її практичний зміст та спроможність підготувати студентів до життя та роботи на міжнародному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chamot A.U., Menegale M. Language learning strategy instruction in CLIL contexts. Learning strategy instruction in the language classroom: Issues and implementation. 2019. Pp. 135-154.

2. Coyle D., Hood P., Marsh D. CLIL: content and language integrated learning. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Key data on higher education in Europe Luxembourg, LU: Office for Official Publications of the European Communities. 2010. P. 20-60.

3. Marsh D. Content and Language Integrated Learning: The European Dimension – Actions, Trends and Foresight Potential. Retrieved December 18, 2016.